

Đại số - Bài 5: Phương trình quy về phương trình bậc hai

Nguyễn Thành Phát

Lớp 9 (chuyên) - Trung tâm Thành Nhân

2/2023

Yêu cầu: xem lại bài

Chuyên đề - DS 3: Phương trình bậc cao

Nguyễn Thành Phát

Lớp 9 (chuyên) - Trung tâm Thành Nhân

10/2022

Ví dụ 1

Giải phương trình $4x^4 + x^2 - 5 = 0$.

Lời giải.

Đặt $t = x^2 \geq 0$, phương trình trở thành $4t^2 + t - 5 = 0$. Tính được $\Delta = 81$ nên phương trình có nghiệm

$$t_1 = \frac{-1 + \sqrt{81}}{2 \times 4} = 1 \quad \text{và} \quad t_2 = \frac{-1 - \sqrt{81}}{2 \times 4} = \frac{-5}{4}.$$

Vì $t_2 < 0$ nên chỉ nhận trường hợp $t = t_1$. Khi đó

$$x^2 = 1 \iff x = \pm 1.$$

Vậy $x \in \{-1, 1\}$.

□

Ví dụ 2

Giải phương trình $\frac{2x}{3x^2 - x + 2} - \frac{7x}{3x^2 + 5x + 2} = 1.$

Lời giải.

ĐKXĐ: $x \notin \{-1, \frac{-2}{3}\}$. Thấy ngay $x = 0$ không phải nghiệm, do vậy $x \neq 0$. Phương trình tương đương

$$\frac{2}{3x - 1 + \frac{2}{x}} - \frac{7}{3x + 5 + \frac{2}{x}} = 1.$$

Đặt $y = 3x + \frac{2}{x}$ thì phương trình trở thành

$$\frac{2}{y - 1} - \frac{7}{y + 5} = 1.$$

Tìm được $y \in \{-11, 2\}$, dẫn đến $x \in \left\{ \frac{-11-\sqrt{97}}{2}, \frac{-11+\sqrt{97}}{2} \right\}$.

□

Ví dụ 3

Giải phương trình $20 \left(\frac{x-2}{x+1} \right)^2 + \frac{48(x^2 - 4)}{x^2 - 1} - 5 \left(\frac{x+2}{x-1} \right)^2 = 0.$

Lời giải.

ĐKXĐ: $x \notin \{-1, 1\}$. Đặt $a = \frac{x-2}{x+1}$ và $b = \frac{x+2}{x-1}$ thì phương trình trở thành

$$20a^2 + 48ab - 5b^2 = 0.$$

Nếu $b = 0$ thì $a = 0$ (vô lí), như vậy $b \neq 0$. Khi đó

$$20 \left(\frac{a}{b} \right)^2 + \frac{48a}{b} - 5 = 0 \stackrel{t=\frac{a}{b}}{\implies} 20t^2 + 48t - 5 = 0.$$

Tìm được $t \in \left\{ \frac{1}{10}, \frac{-5}{2} \right\}$. Như vậy

$$\frac{x-2}{x+1} = \frac{1}{10} \cdot \frac{x+2}{x-1} \quad \text{hoặc} \quad \frac{x-2}{x+1} = \frac{-5}{2} \cdot \frac{x+2}{x-1}$$

Vậy $x \in \left\{ \frac{2}{3}, 3 \right\}$.

